

**VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ CÍLŮ
PLÁNU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ
MĚSTA VRCHLABÍ NA OBDOBÍ 2016 - 2025
ZA ROK 2023**

Zpracoval: Městský úřad Vrchlabí, odbor životního prostředí, srpen 2024

Schváleno Radou města Vrchlabí dne: 25.9.2024

NOVÝ ZÁKON O ODPADECH Č. 541/2020 Sb.

Dne 1. 12. 2020 byl schválen nový zákon o odpadech č. 541/2020 Sb., s účinností od 1.1.2021.

Zákon klade důraz na odklon od skládkování a tomu odpovídají zákonná ustanovení pro obecní systémy nakládání s komunálními odpady. Mezi základní práva a povinnosti obcí při nakládání s komunálními odpady patří:

1. Povinnost odděleného soustředování odpadů (§ 59, odst. 2 z. č. 541/2020 Sb.)

Kromě již povinného odděleného soustředování nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů biologického odpadu je povinností obce zajistit oddělené shromažďování:

- jedlých olejů a tuků od 1.1.2022
- textilu od 1.1.2025

2. Procento recyklace § 59. odst. 3 z. č. 541/2020 Sb.

Obec je povinna zajistit, aby odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily z celkového množství komunálních odpadů v kalendářním roce:

- v letech 2025 – 2029: 60%
- v letech 2030 – 2034: 65%
- v letech 2035 a následujících: 70%

3. Ukládání odpadů na skládky

Zákaz ukládání využitelných odpadů na skládky od 1. ledna 2030 (§ 40, odst. 1 z.č. 541/2020 Sb.)

4. Sazba poplatku za ukládání na skládku (příl. č. 9 z.č. 541/2020 Sb.)

Od roku 2021 se rozlišují dvě sazby poplatku:

- a) sazba za zbytkový odpad
- b) sazba za využitelné odpady

	Poplatkové období v roce									
Dílčí základ poplatku za ukládání	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
využitelných odpadů ^{a)}	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
zbytkových odpadů	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800

Obě sazby se v průběhu let 2021 – 2030 zvyšují. Zásadní je zvyšování sazby za využitelné odpady z 800 Kč pro rok 2021 na 1850 Kč pro rok 2030 a dále.

Na základě přechodných ustanovení § 157 se v poplatkovém období do roku 2029 stanovuje množství odpadů, které lze zahrnout do základního poplatku podle příl. č. 12 z.č. 541/2020 Sb. Určujícím parametrem je množství odpadu uloženého na skládku v daném roce přepočtené na obyvatele. Pro rok 2021 je ukládání na skládky zpoplatněné sazbou za zbytkový odpad do množství odpadu na skládku 0,2 t na obyvatele. Toto množství se se v průběhu let 2021 až 2029 každoročně snižuje o 10 kg.

ANALÝZA ROKU 2023

Základní údaje o obci oproti roku 2022 zůstávají beze změn.

1. Název obce a kontaktní údaje

Název obce: město Vrchlabí

Kontaktní poštovní adresa: Město Vrchlabí, Zámek č.p 1, 543 01 Vrchlabí

IČ: 002 78 475

Starosta obce: Ing. Jan Sobotka

Tel., e-mail: 495 405 311, podatelna@muvrchlabi.cz

Odpadový hospodář: není povinnost ustanovit

Osoba oprávněná jednat za obec ve věci odpadového hospodářství: Bc. Radek Vich, 499 405 706, vichradek@muvrchlabi.cz

Statistické údaje

Kraj: Královehradecký

ZUJ: 579858

Statut: město

Počet částí: tři katastrální území

2. Počet obyvatel města Vrchlabí k 31.12.2023

12 131 (zdroj dat je ČSÚ)

3. Vyhodnocení produkce odpadů za rok 2023

(porovnání s rokem 2022 popřípadě s předcházejícími roky)

Produkce odpadů 2023 byla stanovena na základě údajů ročních hlášení roku 2023 z databáze ISPOP. Přehled je oproti předcházejícím rokům zúžen pouze na odpady ze systému obce stanoveného obecně závaznou vyhláškou. V letech předcházejících byly součástí přehledu odpady z činnosti obce a odpady od občanů předávané do sběren. Důvodem změny je změna v prostředí, ve kterém probíhá kontrola hlášení o produkci a nakládání s odpady. V roce 2024 (zpracování dat 2023) přešel orgán odpadového hospodářství MěÚ Vrchlabí k novému systému kontrol hlášení provozovaném agenturou Cenia prostřednictvím systému ISPOP. Temno systém neumožňuje práci s daty, tak jak umožňovat předcházející systém, kterým byl program EVI společnosti INISOFT.

Tab. č. 1: Produkce odpadů ze systému obce 2023

Kat.č.odp.	Název	Kategorie	Produkce t/rok	
			2022	2023
Odpady v systému obce (město)				
15 01 10	Obaly obsahující zbytky nebezp. látek	N	0,738	1,325
15 02 02	Absorbční činidla	N	0,220	0,220
20 01 26	Olej a tuk nebezpečný	N	0,895	0,890
20 01 27	Barvy, lepidla, pryskyřice obsahující n.l. *	N	5,274	9,595
Celkem odpady N v systému obce			7,127	12,030
20 01 39	Plasty + kompozitní obaly	O	277,576	304,520
20 01 01	Papír a lepenka	O	302,110	311,750
20 01 02	Sklo	O	244,180	228,980
20 01 11	Textilní materiály	O	48,723	47,559
20 01 40	Kovy	O	17,378	18,047
20 01 25	Jedlý olej a tuk	O	1,320	2,390
20 01 38	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O		58,430
20 03 07	Objemný odpad	O	459,900	399,320
20 02 01	Biologicky rozložitelný odpad	O	1403,160	1050,300
20 03 01	Směsný komunální odpad	O	1899,410	1796,683
20 03 02	Odpad z tržišť	O	63,110	22,800
Celkem odpady O v systému obce			4716,867	4240,779
Celkem odpady v systému obce			4 723,994	4 252,809

Celková produkce odpadů v systému obce v roce 2023 představuje pokles cca o 10% oproti roku 2022.

Tento celkový pokles představuje zejména pokles **biologicky rozložitelných odpadů** o 25% oproti roku 2022.

Směsný komunální odpad: produkce za rok 2023 – 1767 t zaznamenal pokles o 5% oproti roku 2022.

Nebezpečné odpady: produkce za rok 2023 – 12 t představuje nárůst o 71 % oproti roku 2022. Z dlouhodobého hlediska (2016 – 2023) se jedná o nejvyšší absolutní produkci za toto plánem odpadového hospodářství sledovaného období (srovnatelný je rok 2016 s produkcí 11,8 t).

Recyklovatelné odpady (plast, papír, sklo, kovy, textil, dřevo): produkce vykazuje za rok 2023 – 969 t představuje nárůst cca o 9 % oproti roku 2022. mírný nárůst lze konstatovat u plastů, papíru a kovů. Naopak pokles vykazuje produkce skla.

Do této skupiny přibyl odpad evidovaný jako dřevo, který představuje dřevěný nábytek, který se započal od 1.5.2023 shromažďovat na sběrném dvoře odděleně a je předáván k recyklaci.

Biologicky rozložitelné odpady (20 02 01): produkce za rok 2023 – 1050 t představuje pokles o 25 % oproti roku 2022.

Trend roku 2023 v produkci odpadů vykazuje pozitivní aspekt v poklesu směsného komunálního odpadu a nárůstu množství recyklovatelných odpadů.

Odpady z produkce obce je nutné evidovat ve skupině 20. Nutno změnit zařazení odpadů 15 01 10 a 15 0202.

4. Systém nakládání s odpady obce

Systém nakládání s odpady obce upravuje obecně závazná vyhláška č. 2/2019.

Směsný komunální odpad sváží Služby města Vrchlabí a je likvidován na skládce v Dolní Branné.

Místem pro odkládání zejména **nebezpečných a objemných odpadů** je **Sběrný dvůr města Vrchlabí**, který je provozovaný společností Marius Pedersen a.s. **Od 1.5.2023 je na sběrném dvoře separován odpad dřevěného nábytku z důvodu předávání k recyklaci.**

V systému **sběru recyklovatelných odpadů** (papír, plast, sklo, kovy, textil, jedlé oleje) v roce 2023 je rozmístěno 335 kontejnerů, což představuje nárůst oproti roku 2022 o 33 kontejnerů.

K nakládání s **biologicky rozložitelnými rostlinnými odpady** slouží provoz kompostárny, doplněný systémem sběru do velkoobjemových kontejnerů rozmístěných po stanovištích na území města. Ve Vrchlabí se nachází 27 stanovišť s velkoobjemovými kontejnery. Dle požadavku legislativy, bylo pro celoroční provoz zajištěno rozmístění kontejnerů na dvou stanovištích (Jana Švermy – Harta a U Střelnice –Vrchlabí). **Nově bylo rozmístěno 186 kontejnerů 240 l na bioodpady.**

Svoz směsného komunálního odpadu, papíru a plastů zajišťují Služby města Vrchlabí a svoz skla, kovů a jedlých olejů zajišťuje Marius Pedersen a.s. Může se stát, že váha stanovená rozpočtem (zváží se dodávka a podle zákazníků se rozpočítá hmotnost) neodpovídá skutečnosti. A to zejména v této době výrazného zvyšování cen za odpady na skládku a propočtů, které tyto ceny ovlivňují, je velmi podstatné znát skutečné hmotnosti jednotlivých druhů odpadů.

Systém nakládání s odpady obce je funkční, ale není plně zajištěna jeho stabilita do budoucna, zejména z důvodu provozování sběrného dvora na pozemcích třetí osoby. Jako slabé místo lze také vyhodnotit skutečnost, že svozová technika nedisponuje váhou.

Funkčnost systému odděleného sběru dokladuje i umístění Města Vrchlabí v projektu Čistá obec, čisté město, čistý kraj“ za rok 2023 na druhém místě v kategorii obcí nad 2 000 obyvatel v množství recyklovatelných odpadů a na prvním místě ve zpětném odběru drobného elektrozařízení v kategorii nad 5 000 obyvatel.

Pilotní projekt dor to dor na základě studie optimalizace systému nakládání s komunálními odpady společností EBW Solution s.r.o. proběhl v Hartě v období 1.7.2022 až 1.7.2023.

Tento projekt proběhl pouze jako pilotní ve výše uvedeném období a nebylo v něm pokračováno z důvodu finanční a technické náročnosti a neprokazatelného efektu zvýšení separace.

5. Zpětné odběry – ZO

Zpětné odběry upravuje od 1.1.2021 zákon č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností. Tento zákon se vztahuje na elektrozařízení, baterie a akumulátory, pneumatiky a autovraky. **Změna nastala ve zpětném odběru světelných zdrojů, kdy se od 1.1.2021, sbírají všechny světelné zdroje tedy i klasické žárovky.** Systém ZO ve Vrchlabí zůstává zachován ve srovnání s rokem 2022 beze změn. Město má smlouvy na ZO elektroodpadu s kolektivními systémy: Elektrowin, Asekol, Ekolamp, Ekobat na místa zpětných odběrů na SD, v budovách úřadu a na sběr drobného elektra do červených kontejnerů rozmístěných po městě. Počet kusů červených kontejnerů na sběr drobného elektra je stejný jako v roce 2022 a to ve výši 15 kusů.

Místa ZO na pneumatiky kolektivního systému ELTMA jsou dle webových stránek www.eltma.cz, ve Vrchlabí v pneuservisech: Čistý káry – Václav Tichý, Bucharova 421, RR - auto s.r.o., Valteřická 1428 a - Vladimír Vencel, Českých Bratří 605, Pavel Cerman, U zámku 6, Podhůří – Harta, Zdeněk Bošek Autokelly, Žižkova 512, Podhůří – Harta.

Kolektivní systém ELTMA pro sběr pneumatik, dle jejich vyjádření, nevede evidenci množství sebraných pneumatik dle míst zpětných odběrů.

Pro sběr autovraků jsou funkční dvě autovrakoviště a to ve Vrchlabí na Bělidle provozované Marius Pedersen a.s. a v Rudníku, provozované ABA-AZA s.r.o.

Tab. č. 2 : Zpětné odběry 2018-2023

Výrobky podléhající ZO						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Zářivky - Ekolamp	0,210	0,262	0,209	0,518	0,178	0,263
Baterie - Ekobat	0,647	0,429	0,720	0,735	0,811	0,596
Elektrospotřebiče - Asekol	52,968	57,976	53,627	57,560	51,537	51,355
Elektrospotřebiče - Elektrowin	50,960	52,480	58,580	58,380	45,400	51,200
Celkem	104,785	111,147	113,136	117,193	97,926	103,414

Došlo ke zvýšení zpětně odebraného množství elektrozařízení cca o 6 % oproti roku 2022.

Zpětný odběr je funkční a na dobré úrovni. Město Vrchlabí se umístilo v roce 2023 na 1. místě v množství nasbíraných drobných elektrozařízení (červené kontejnery) v kategorii obcí nad 5 000 obyvatel.

6. Účinnost separace

Zákon č. 541/2020Sb. o odpadech, ukládá povinnost pro množství recyklovatelných odpadů: „Obec je povinna zajistit, aby odděleně soustředěvané recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily v kalendářním roce 2025 a následujících letech alespoň 60 %, v kalendářním roce 2030 a následujících letech alespoň 65 % a v kalendářním roce 2035 a následujících letech alespoň 70 % z celkového množství komunálních odpadů, kterých je v daném kalendářním roce původcem.

Způsob výpočtu stanovuje příl. č. 18 vyhlášky č. 273/2021 Sb.

Procentický podíl recyklovatelných odpadů se počítá jako podíl, kde v čitateli je množství recyklovatelných odpadů ze systému obce + mimo systém obce od občanů města Vrchlabí a ve jmenovateli jsou celkové komunální odpady ze systému obce + mimo systém obce od občanů města Vrchlabí, vynásobený 100.

Výpočet pro rok 2023:

Recyklovatelné odpady ze systému obce:	2 021,976 t
Recyklovatelné odpady mimo systém obce:	652,792 t
Komunální odpady celkem ze systému obce:	4 252,809 t
Komunální odpady celkem mimo systém obce:	770,931 t
Výpočet:	

$$2\,021,976 + 652,792 / 4\,252,809 + 770,931 * 100 = 53,24 \%$$

V roce 2023 dle stanoveného výpočtu město Vrchlabí dosáhlo účinnosti separace 53,24. Tedy do roku 2025 je nutno zvýšit účinnost o 6, 76 %.

Jako nejzásadnější opatření se jeví recyklace dřeva: tedy separovaný sběr dřevěného nábytku na sběrném dvoře a následné předání k recyklaci.

Od května 2023 započala separace dřeva na sběrném dvoře a následné předání k recyklaci. Město Vrchlabí vstoupilo do jednání se společností Kronospan s.r.o. za účelem realizace předávání dřevěného nábytku této společnosti, která předmětné odpady recykluje.

Jako legislativní nejasnost se jeví vykazování odpadů od občanů obcí přijatých zařízeními k nakládání s odpady. Příloha č.19 vyhlášky 273/2021 Sb. definuje odpady které podléhají tomuto ohlašování, jako odpady vyprodukované na území příslušné obce. U evidence odpadů od občanů však zařízení provozovnu tedy místo vzniku odpadu neuvádějí. Nutno požádat o legislativní výklad MŽP.

Do výpočtu je možné uvádět i textil v režimu předcházení odpadů. Je nutné zajistit, aby DIAKONIE městu ohlašovala váhu sebraného textilu.

7. Komunál – skládkovné poplatky a třídící sleva pro obce

Poplatek je část ceny, která se platí za ukládání odpadů na skládky, která není příjmem provozovatele skládky, ale je příjmem Státního fondu životního prostředí České Republiky a obce, na jejíž území se skládka nachází

V letech 2021 – 2029 se rozlišuje dvojí sazba za ukládání odpadů na skládku. První sazba je tzv. sazba „zbytkových odpadů“. Tato sazba se vztahuje na množství odpadů v přepočtu na obyvatele, kdy pro rok 2023 je to množství 180 kg/obyvatel. Druhá sazba je tzv. sazba využitelných odpadů. Tato sazba se účtuje v momentě, kdy produkce odpadů přepočtená na jednoho obyvatele, přesáhla množství, pro které platí sazba zbytkových odpadů.

Sazby pro dílčí základy poplatku odpadů ukládaných na skládku stanovuje příloha č. 9 zákona č. 541/2020 Sb.

Celkové množství odpadů za město Vrchlabí uložené na skládku v roce 2023 představují odpady směsný komunální odpad 200301, objemný odpad 200307 a odpad z tržišť 200302 a uliční smetky 200303.

Počet obyvatel města Vrchlabí k 31.12.2023 byl 12 131 (zdroj ČSÚ).

Přehled poplatků za odpady ukládané na skládku

	2021	2022	2023	2024	2025
zbytkové odpady					
sazba Kč/t	500	500	500	500	500
limit množství t/obyvatele	0.2	0.19	0,18	0,17	0,16
množství t	2 468	2 358	2 157		
poplatek Kč	1 234 000	1 167 455	1 078 500		
využitelné odpady					
sazba Kč/t	800	900	1000	1250	1500
množství t	45,1	99,53	61,72		
poplatek Kč	36 080	89 577	61 720		
Celk. množst. na skládku t	2 513	2 435	2 219		
Celk. poplatek za skládk. odpady	1 270 080	1 257 032	1 140 220		

Město Vrchlabí zaplatilo za likvidaci odpadů v na skládku v roce 2023 na poplatcích cca 1,2 milionu Kč. Z toho bylo pouze cca 62 tis Kč ve zvýšené sazbě za využitelné odpady. Tento stav lze hodnotit jako uspokojivý, jelikož došlo v roce 2023 ke snížení množství uložených odpadů na skládku oproti roku 2022 o 216 t. Za zvýšenou sazbou (rok 2023 1000 Kč), která

se počítá při překročení limitního množství (pro rok 2023 180 kg/obyvatele) bylo v roce 2023 uloženo pouze 61,72,t odpadů a tomu odpovídá poplatek cca 62 tis. Kč. **Nutno ale zdůraznit, že limitní množství odpadů na skládku na obyvatele se každým následujícím rokem snižuje a naopak sazba za využitelné odpady se zvyšuje. Aby se významně nezvyšovaly poplatky za odpady ukládané na skládku je nutné více třídit a nebo část odpadů (např. objemné odpady) předávat do spalovny odpadů.**

Do sazby za zbytkové odpady v roce 2023 již nebyl započítán odpad 200303 uliční smetky. Charakter tohoto odpadu je v převážné většině posypový materiál /drobná kamenná drť). Výhřevnost tohoto odpadu nepřesáhne 6,5 MJ/kg v sušině.

Opatření pro snížení množství ukládané na skládky je navrženo: odklon objemných odpadů od skládkování. Recyklovatelné objemné odpady předat k recyklaci, nevyužitelné do spalovny.

Zjistit možnosti spalování objemných odpadů (Elektrárna Poříčí, Spalovna Liberec)

8. Předcházení vzniku odpadů

Předcházení vzniku odpadů zajišťuje funkční systém ZO, jak je popsán výše v kapitole č. 5 - Zpětné odběry. Mimo režim odpadů a zpětných odběrů je sbíráno šatstvo a obuv do velkoobjemového kontejneru Diakonie, umístěného na stanovišti Parkoviště u KD Střelnice, a tonery v budovách městského úřadu a na SD.

V rámci provozu Městského úřadu Vrchlabí dochází k úsporám spotřeby papíru, jak je zdokladováno v tabulce Plnění opatření POH za rok 2023.

Jako další opatření by mohlo být do budoucna nakládání s výkopovými zeminami mimo dikci zákona o odpadech.

Jelikož stále nejsou veškeré prováděcí předpisy k novému zákonu, nejsou zcela jasné podmínky nakládání s výkopovými zeminami.

Nový zákon o odpadech definuje v § 8 vedlejší produkt (citace ve znění z.č. 261/2021)

Vedlejší produkt

„(1) Movitá věc, která vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, není odpadem, ale je vedlejším produktem, pokud

a) vzniká jako nedílná součást výroby,

b) je její další využití zajištěno,

c) je její další využití možné bez dalšího zpracování způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe,

d) je její další využití v souladu s jinými právními předpisy 7) nebo přímo použitelnými předpisy Evropské unie 8) a nepovede k nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo zdraví lidí a

e) jsou splněna kritéria pro jednotlivé materiály pro posouzení splnění podmínek podle písmen a) až d), pokud jsou stanovena prováděcím právním předpisem nebo přímo použitelným předpisem Evropské unie; splnění těchto kritérií je ověřeno vzorkováním a zkoušením nebo jiným způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem nebo přímo použitelným předpisem Evropské unie a je vypracována průvodní dokumentace v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem nebo přímo použitelným předpisem Evropské unie.

(2) Ministerstvo a Ministerstvo průmyslu a obchodu může stanovit vyhláškou

a) kritéria pro posouzení splnění podmínek pro vedlejší produkt podle odstavce 1 písm. a) až d) pro jednotlivé materiály, která zahrnují

1. konkrétní účel, ke kterému smí být vedlejší produkt využíván,

2. povolený postup zpracování materiálu podle odstavce 1 písm. c) a

3. kvalitativní kritéria, která zajistí, že nedojde k ohrožení životního prostředí a lidského zdraví,

b) způsob ověření splnění kritérií podle odstavce 1 písm. e), včetně požadavků na vzorkování a zkoušení a

c) náležitosti průvodní dokumentace podle odstavce 1 písm. e).

(3) Každý držitel vedlejšího produktu, pro který byla zpracována průvodní dokumentace, je povinen jej předat další osobě s průvodní dokumentací.“

Vedlejší produkt vzniká při výrobě, jelikož demoliční činnost se dle některých výkladů za výrobu nepovažuje, jednalo by se pouze o zeminu ze staveb. Náležitosti průvodní dokumentace budou rovněž teprve stanoveny plánovanou vyhláškou.

9. Zařízení k nakládání s odpady

Ve správním obvodu ORP Vrchlabí je v provozu 19 zařízení k nakládání s odpady. Zařízení představují jednu skládku ostatních odpadů, jedno zařízení využití odpadů k rekultivaci, jedno sřepiště, jeden sběrný dvůr, dvě kompostárny, šest sběrů a výkupen, dvě stacionární a dvě mobilní recyklační střediska stavebních sutí, dvě mobilní zařízení ke sběru a dvě autovrakoviště.

Tato zařízení pokrývají potřeby dle současné legislativy nakládání s odpady.

Evropská unie apeluje na plnění cílů v odpadovém hospodářství, především na odklon od skládkování. Dle nového zákona o odpadech musí být do roku 2025 recyklováno nejméně 60 % komunálních odpadů na území České republiky a každých pět let se cíle zpřísňují.

V souvislosti s tímto ustanovením bude nutné hledat zařízení typu spalovny a překládací stanice. Tyto projekty nejsou ve finančních možnostech obcí, ale je nutné vstoupit v jednání s okolními obcemi a odpadářskými firmami.

9. Výdaje a příjmy

Tab.č. 7: Výdaje a příjmy 2023

	2022		2023	
Výdaj	tis Kč	Kč/t	tis Kč	Kč/t
Směsný komunální odpad	6 200	3 265	6 210	3 456
Oddělený sběr	3 150	3 535	4 950	5 422
Bioodpady	1 400	698	1 800	798
Sběrný dvůr	1 773	3 796	1 928	4 102
Celkem	12 523		14 888	
Příjem				
Místní poplatek	7 078		7 462	
Platby od EKOKOMU	3 093		3 910	
Celkem	10 171		11 372	
Rozdíl +/-	-2 352		-3 516	

Oddělený sběr: 20 01 39, 20 01 01, 20 01 02, 20 01 11, 20 01 40, 20 01 25

Bioodpady: 20 02 01, 02 01 03

Sběrný dvůr: 20 03 07, 20 01 27, (popř. další N v daném roce)

Dlouhodobý trend	Rok							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Náklad								
Směsný kom. odpad	6 200	6 300	6 300	6 380	6 801	6 100	6 200	6 210
Oddělený sběr	1 200	1 100	1 720	1 550	2 600	2 774	3 150	4 950
Bioodpady	1 530	1 530	1 700	1 920	1 200	1 400	1 400	1 800
Sběrný dvůr	897	901	907	1 072	1 288	1 438	1 773	1 928
Celkem	9 827	9 831	10 627	10 922	11 889	11 712	12 523	14 888
Příjem								
Místní poplatek	6 886	6 943	6 754	6 626	6 717	6 740	7 078	7 462
Platby od EKOKOMU	1 744	1 665	1 815	1 923	2 023	2 409	3 093	3 910
Celkem	8 630	8 608	8 569	8 549	8 740	9 149	10 171	11 372
Rozdíl +/-	-1 197	-1 223	-2 058	-2 373	-3 149	-2 563	-2 352	-3 516

V roce 2023 došlo k navýšení výdajů na odpadové hospodářství oproti roku 2022 o 2 365 tisíc Kč. Tento nárůst představuje zejména nárůst nákladů na oddělený sběr, způsobený zvýšenými náklady na svoz dor to dor realizovaný v rámci pilotního v Hartě do

1.7. 2023, navýšením počtu nádob o 33 kontejnerů a nově bylo rozmístěno 186 nádob na bio odpady.

Na straně příjmů došlo v roce 2023 k navýšení příjmů o 1 201 tis Kč oproti roku 2022. Za místní poplatek se vybralo o 384 tis Kč více oproti roku 2022. Sazbu 650 Kč/poplatník stanovuje obecně závazná vyhláška 3/2021.

Došlo k navýšení příjmů od společnosti EKOKOM o 817 tis. Kč.

V dlouhodobém trendu představuje rok 2023 největší meziroční nárůst nákladů na odpadové hospodářství a to 2,4 milionů Kč.

Celková bilance výdajů a příjmů je minusová – ztrátová. Oproti roku 2022 se zvýšila ztráta o 1 164 tisíc Kč.

Jako opatření k udržitelnosti financování je navrženo:

1. snižovat množství směsného komunálního odpadu

2. odklon od skládkování objemných odpadů

3. zřízení vlastního sběrného dvora

4. zpřesnění zjišťování množství (váha v t) svozovou technikou s váhou

5. využívat možnost získání kontejnerů na tříděné odpady od společnosti EKOKOM

VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ CÍLŮ A OPATŘENÍ ZA ROK 2020

POH Vrchlabí 2016-2025 byl schválen Radou města dne 19. 7. 2017 a od tohoto data je závazným dokumentem pro město. Za každý rok se zpracovává vyhodnocení plnění cílů.

Tab.č. 8: Plnění opatření POH za rok 2023

Opatření pro plnění	2023
1.a Aktuální informace na web.str.města	
Systému nakládání stanovený obecně závaznou vyhláškou.	Vyhláška č. 2/2019
Informace o provozu sběrného dvora, kompostárny, stanovištích nádobových sběrů.	Aktualizace přehledu stanovišť na tříděné odpady, sběrný dvůr – aktualizace provozu, kompostárna - aktualizace přehledu míst sběrných kontejnerů a provozu kompostárny
Přehled schválených zařízení k nakládání s odpady ve správním obvodu ORP Vrchlabí	Přehled zařízení – byl aktualizován
Jiné aktuální informace na úseku nakládání s odpady	Produkce odpadů města Vrchlabí za rok 2022, Vyhodnocení plnění POH města Vrchlabí 2022, aktualizovaný přehled míst zpětných odběrů
1.b Zveřejňování letáků a plakátů	
Letáky a plakáty vlastní výroby nebo převzaté od jiných subjektů (např. Ekocom, kolektivní systémy provozující ZO) do vývěsek nebo do poštovních schránek 1xročně	Plakát zpětný odběr baterií a akumulátorů
1.c Články v místním periodiku - Puls	
Článek z oblasti nakládání s odpady - čtvrtletně od roku 2017	
1. čtvrtletí	Odpady. Máte nápad? Město nabízí podporu
2. čtvrtletí	Produkce odpadů 2022
3. čtvrtletí	Jak dál s odpady ve Vrchlabí
4. čtvrtletí	Zavedení čtrnáctidenního svoz směsného komunálního odpadu
1.d Zveřejňování výsledků odpadového hospodářství obce	
Přehled základních druhů a množství odpadů za daný rok a zpětně odebraných výrobků na sběrném dvoře za daný rok	Přehled produkce odpadů města Vrchlabí za rok 2022 - zveřejnění v Pulsu a na webových stránkách

2.a Snížit množství papírových dokumentů při činnosti úřadu	
Interní předpis, elektronické archivnictví, spisová služba, informační systémy	Nákup krabic po 2500 listech papíru formát A4 byl ve stejném množství jako v roce 2022 tedy 40 krabic. Dodejkových obálek bylo v roce 2023 nakoupeno více na sklad z důvodu množstevních slev. Interní předpis dosud připraven nebyl z důvodu avizovaných legislativních změn v oblasti vedení spisové služby a skartace a také z důvodu nedokončeného metodického proškolení pracovníce spisovny v oblasti skartačního řízení dodavatelem informačního systému spisové služby úřadu.
Roční přehledy úspor papírů (cca kusy) od roku 2019 V roce 2021 byl vytvořen nový přehled, jelikož předcházející byl vyhodnocen jako špatně vypovídající. Tento přehled zahrnuje pouze tisky.	Odečet tisků: 1.1.23 – 21.12.23: 224 676 tisků
2.b Uplatnění enviromentálních aspektů při zadávání stavebních zakázek města - náhrada stavebních surovin stavebními recykláty	
Od roku 2019 roční přehledy množství použitých recyklátů	Do staveb města Vrchlabí nebyly v roce 2023 použity recykláty.
3.a Zachování příjmů za sběr recyklovatelných odpadů	Došlo k nárůstu příjmů o 1 800 tis. Kč oproti roku 2022.
3.b Zachování udržitelné výše místního poplatku	Místní poplatek 650 Kč/poplatník za rok, byl v roce 2023 beze změny. Bylo vybráno o 384 tis. Kč více oproti roku 2022.
3.c Optimalizace hosp. výsl. kompostárny	Náklady za bio odpady se v roce 2023 zvýšily o 400 tis. oproti roku 2022 V roce 2023 bylo prodáno 535 m3 substrátu a 314 pytlů. Celkem bylo utrženo cca 445 tis Kč.
3.d Optimalizace nákladů za likvidaci SKO	Došlo k navýšení nákladů o 10 tis. Kč oproti roku 2022.
3.e Optimalizace nákladů na recykl. odp. (papír, plast s tetrapack, sklo)	Došlo ke zvýšení nákladů o 1 800 tis. Kč oproti roku 2022.
3.f Optimalizace nákladů na provoz SD	Došlo k navýšení nákladů o 155 tis. Kč oproti roku 2022..
4.a Zachování míst zpětných odběrů na sběrném dvoře a v budově úřadu na elektroodpady, baterie, zářivky a výbojky	
Smlouvy a místa zpětných odběrů	Smlouvy s: Asekol, Elektrovin, Ekolamp, Ekobat Místa ZO: SD, městský úřad (Asekol), červené kontejnery po městě (Asekol)
4.b Podpora zřízení místa zpětného odběru pneumatik na území města Vrchlabí provozovaného kolektivním systémem	
Smlouva mezi provozovatelem systému ZO a provozovatelem místa ZO	Místa zpětného odběru na pneumatiky ve Vrchlabí provozuje kolektivní systém ELTMA v pěti autoservisech.
4.d Informace o zpětných odběrech ve Vrchlabí	Přehled kolektivních systémů zajišťujících zpětný odběr ve Vrchlabí - zveřejněno na webových stránkách města Vrchlabí

5.a Optimalizovat systém sběru textilu a tonerů	
Zachovat popř. rozšířit kontejnery na sběr textilu a tonerů	Textil: 12 kontejnerů Dimatex, 1 velkoobjemový Diakonie Tonery: 2 nádoby městský úřad, 1 sběrný dvůr. Odevzdáváno Asekolu. Sbírejte tonery .cz ukončena činnost.
5.b Optimalizace nakládání se zeminami	
Nalezení pozemků nejlépe ve vlastnictví a v katastrech města Vrchlabí, zapracování do územního plánu města do roku 2020, podpora zřízení a provozu deponie	Podle změny UP 7 a UP 12 je možné pro nakládání se zeminami využít pozemky v okolí čov označené v UP: 6-Z12-O2P a 6-01X Další pozemky nebyly vytipovány.
6.a Optimalizace provozu SD	
Zachování provozu SD pro sběr zejména nebezpečných odpadů, objemných odpadů, kovů a zpětných odběrů, za dostatečného technického vybavení a obsluhy.	Čtvrtletní kontroly provozu SD: nebyly zjištěny závažné nedostatky
6.b Optimalizace systému sběru recyklovatelných odpadů	
Zachování sběru využitelných složek, dostatečné množství kontejnerů, jejich dobrý technický stav a čistota, vhodnost rozmístění, přesnost evidence	Papír: 91 kontejnerů - navýšení o 9 kontejnery + 2 velkoobjemové kontejnery Plast: 116 kontejnerů – navýšení o 19 kont. + 2 velkoobjemové kontejnery Sklo: 67 kontejnerů - navýšení o 3 kontejnery + 1 velkoobjemový kontejner Textil: 12 navýšení o 1 kontejner Elektro: 15 kontejnerů – beze změny Oleje: 18 kontejnerů - navýšení o 2 kontejnery Kovy: 16 – beze změny + 2 velkoobjemové kontejnery Bio – 186 nádob 240 litrů
6.c Optimalizace provozu kompostárny	
Zjistit vhodnost použití kalů z městské čov	Rozbory kalů v roce 2023 vykazují jako rizikové obsah arzenu a uhlovodíků. Pro využití kalů do kompostu by bylo nutno udělat podrobný vlastní monitoring.
Rozhodnutí o opatřeních k optimalizaci režimu provozu a hospodářského výsledku do konce roku 2020	V roce 2023 se prodalo 535 m3 a 314 ks 50-ti litrových pytlů. Utržená částka za prodej substrátu činila cca 445 tis Kč.
Uvedení optimalizačních opatření do praxe do konce roku 2021	Došlo k navýšení nákladů o 400 tis oproti roku 2022. Došlo ke zvýšení prodeje substrátu v roce 2023 o 414 m3 a o 181 pytlů oproti roku 2022.
6.d Optimalizace nakládání se směsným komunálním odpadem	
Optimalizace svozu (trasy, nádoby, technika, nákladovost), optimalizace vedení průběžné evidence vhodným softwarem, podpora vzniku zařízení na mechanickobiologickou úpravu a zařízení na energetické využití	Od 1.10.2023 byl zaveden čtrnáctidenní svoz směsného komunálního odpadu (oproti týdněmu). Došlo k navýšení kontejnerů stávajících tříděných odpadů o 33 kontejnerů. Nově bylo rozmístěno 186 kontejnerů na bio.
6.e Snížení rizik	
Zabezpečené nakládání s nebezpečnými odpady na SD, kontrola nakládání s odpady původců, podpora odstranění starých ekologických zátěží, podpora monitoringu míst s potenciálním znečištěním, přehled kontaminovaných míst do roku 2020	Byl vytvořen přehled kontaminovaných míst v ORP Vrchlabí. V roce 2023 neproběhla na území města žádná sanace.

Výše uvedená opatření mají zajistit plnění cílů POH města Vrchlabí. Město Vrchlabí má v POH 2016-2025 stanoveno deset cílů. Ke každému cíli jsou stanoveny indikátory, které stanovují, jak se bude plnění daného cíle vyhodnocovat.

Tab.č.9: Vyhodnocení plnění cílů POH za rok 2023

Cíl POH obce: 1. Napomáhat předcházení vzniku odpadů
Indikátory plnění: Přehled uskutečněných opatření, vyhodnocení funkčnosti systémů
1. Informace o ZO jsou na webových stránkách města Vrchlabí.
2. Aktuální informace o rozmístění červených kontejnerů na drobné elektro po městě jsou uvedeny na webových stránkách města.
3. Smlouvy s kolektivními systémy Asekol, Elektrowin, Ekolamp, Ekobat na provozování místa ZO na SD.
4. Smlouva s kolektivním systémem Asekol na rozmístění červených kontejnerů po městě.
5. Smlouva s kolektivním systémem Asekol o umístění sběr. nádob na drobné elektro v budovách úřadu.
6. Smlouva s kolektivním systémem Ekolamp na provoz sběrných nádob na nelineární svítidla v budovách městského úřadu.
7. Nádobky na sběr tonerů: 2 kusy nádob na městském úřadu a 1 na SD. Projektu "Sbírej tonery.cz" byl ukončen. Tonerky jsou předávány kolektivnímu systému Asekol.
8. Smlouva s Diakoníí na provoz velkoobjemových kontejnerů na textil.
Vyhodnocení plnění: cíl je plněn na úseku zpětných odběrů. Obec vytváří svými opatřeními dobré podmínky pro předcházení vzniku odpadů, zejména provozem míst zpětných odběrů použitých výrobků.
Návrh opatření:
1. Nakládání s výkopovými zeminami mimo dikci zákona o odpadech. Nejsou kompletní prováděcí předpisy k novému zákonu č. 541 /2020 Sb. a tudíž ani všechna pravidla pro nakládání se zeminami.
2. Zřízení bazaru (místo kam mohou lidé odložit nepotřebné věci a jiní lidé je mohou získat).
Cíl POH obce: 2. Snižování množství ukládané na skládku
Indikátory plnění: skládkované odpady v t/rok, kg/obyv., přehled odpadů odkloněných od skládkování t/rok
Množství SKO na skládku: 1 797 t/rok, 148 kg/obyvatel, snížení o 8 kg na obyv. oproti roku 2022.
Množství objemného odpadu na skládku: 399 t/rok, 33 kg/obyvatel, snížení o 5 kg na obyv. oproti roku 2022.
Množství skládkovaných odpadů celkem: 2 196 t/rok, 181 kg/obyvatel, snížení o 12 kg na obyv. oproti roku 2022.
Množství odpadů odkloněných od skládkování: 58 t/rok – dřevo předávané k recyklaci.
Vyhodnocení plnění: cíl je plněn ve smyslu snižování množství odpadů na skládku. Došlo ke snížení odpadů ukládaných na skládku o 12 kg na obyv. oproti roku 2022. Započal odklon od skládkování dřevěného nábytku a jeho předávání k recyklaci.
Návrh opatření:
1. Odklonu od skládkování objemných odpadů. Rozvinout systém recyklace dřevěného nábytku. Zjistit podmínky spalování zbylých objemných odpadů.
2. Snížení množství SKO a objemného (důsledná separace, oběhové hospodářství – bazar)
Cíl POH obce: 3. Vysoká separace
Indikátory plnění: účinnost separace odpadů k recyklaci pro období 2025-2029 je dle zákona 60 %
Účinnost separace v roce 2023 byla 53,24 %.
Vyhodnocení plnění: legislativa stanovuje plnění tohoto cíle od roku 2025.
Návrh opatření:
Rozvinout systém separace dřevěného odpadu a předávání k recyklaci.

Cíl POH obce: 4. Optimalizace separace nebezpečných odpadů
Indikátory plnění: nebezpečné odpady t/rok, kg/obyv.
V roce 2022 bylo na SD sebráno 12,030 t NO. Toto množství představuje 0,992 kg/obyvatele.
Vyhodnocení plnění: cíl je plněn. Došlo ke zvýšení produkce nebezpečných odpadů o 408 kg /obyvatel oproti roku 2022. Dle evidence provozovatele Marius Pedersen vykazuje evidence nebezpečných odpadů značné výkyvy.
Návrh opatření: nejsou navržena
Cíl POH obce: 5. Využití stavebních odpadů
Indikátory plnění: množství použitých recyklátů ve stavbách města t/rok
V roce 2022 nebyly dle Odboru rozvoje města Vrchlabí použity do staveb města žádné recykláty.
Vyhodnocení plnění: cíl nebyl splněn
Návrh opatření: zařazovat využití recyklátů do staveb města Vrchlabí
Cíl POH obce: 6. Optimalizace zpětného odběru
Indikátory plnění: zpětně odebrané výrobky v t/rok
V roce 2023 bylo odevzdáno v režimu ZO ze SD a červených kontejnerů rozmístěných po městě 103 t výrobků, což představuje nárůst hmotnosti oproti roku 2022 o 5 %. Systém je plně funkční beze změn.
Vyhodnocení plnění: cíl je plněn.
Návrh opatření: nejsou navržena
Cíl POH obce: 7. Snižování podílu biologicky rozložitelné složky ve SKO
Indikátory plnění: množství separovaného BRKO od občanů t/rok, kg/obyv.
Produkce BRKO od občanů Vrchlabí za rok 2022 je 1 403 t, což představuje nárůst o 8 % oproti roku 2021. Toto množství představuje 115 kg/obyvatel.
Vyhodnocení plnění: cíl je plněn, došlo k navýšení množství BRKO od občanů Vrchlabí oproti roku 2021.
Návrh opatření: nejsou ukládána
Cíl POH obce: 8. Optimalizace provozu kompostárny
Indikátory plnění: množství odpadů jako suroviny v t/rok, množství vyrobeného kompostu v t/rok, hospodářský výsledek
V roce 2023 bylo na kompostárně zpracováno 1 437 t rostlinného biologicky rozložitelného materiálu, ze kterého bylo vyrobeno cca 700 t kompostu. Náklady na bioodpady se v roce 2023 zvýšily o 400 tis. oproti roku 2022. Byl realizován prodej substrátu za cca 445 tis Kč, což představuje cca čtyřnásobný nárůst oproti roku 2022.
Vyhodnocení plnění: cíl je plněn ve smyslu množství surovin a vyrobeného kompostu. V roce 2022 byl realizován prodej substrátu.
Návrh opatření: nejsou ukládána
Cíl POH obce: 9. Optimalizace OH za účelem zlepšení služeb občanům a snížení rizik
Indikátory plnění: Vyhláška o nakládání s odpady, vyhodnocení funkčnosti systémů, počet kontrol, monitoringů, sanací
Vyhláška o nakládání s odpady splňuje požadavky současné legislativy. Veškeré systémy nakládání s jednotlivými složkami KO jsou funkční. Odbor ŽP provedl osm šetření nakládání s odpady, byla uložena nápravná opatření. Pravidla nakládání s odpady pro stavby stanovuje odbor ŽP formou závazných stanovisek. Byl vytvořen přehled kontaminovaných i potenciálně kontaminovaných míst ve Vrchlabí.
Vyhodnocení plnění: cíl je plněn
Návrh opatření: nejsou ukládána
Cíl POH obce: 10. Snížit množství dokumentů v papírové formě
Indikátory plnění: Interní předpis, množství uspořádaných papírů ks/rok od roku 2019
Od 1.1.2021 byl spuštěn ostrý provoz nového informačního systému úřadu, který umožňuje elektronickou formu dokumentů, jako jsou účetní doklady, faktury, objednávky a další doklady. V oblasti vedení spisové služby systém umožňuje přijímání, doručování a sdílení dokumentů v elektronické podobě. Množství nakoupeného papíru formát A4 bylo v roce 2023 na úrovni roku 2022.

Vyhodnocení plnění: cíl byl splněn ve smyslu spuštění nového informačního systému i faktické úspory papírů
--

Návrh opatření: vypracování interního předpisu
--

SLABÁ MÍSTA A OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ

I. ODKLON OD SKLÁDKOVÁNÍ a PLNĚNÍ % SEPARACE

Dle nového zákona 541/2020 Sb., o odpadech musí být do roku 2025 recyklováno nejméně 60 % komunálních odpadů na území České republiky a každých pět let se cíle zpřísňují. V roce 2023 dosáhlo město Vrchlabí recyklaci na úrovni 53 %.

Odklon od skládkování je také ustanoven plánem odpadového hospodářství České republiky. Velmi výrazně zákon zvyšuje poplatky za odpady ukládané na skládku. Tento trend zvyšování poplatků započal v roce 2021. Město Vrchlabí zaplatilo, v roce 2023, ve zvýšené sazbě pouze za cca 62 t z celkových 2 219 t. Nejedná se tedy o velké finanční navýšení, ale každým budoucím rokem se kritéria pro výpočet poplatku zpřísňují ve smyslu, aby od skládky byly stále ve větším množství odkláněny odpady, které je možné využít recyklací nebo spalováním. Definitivní zákaz skládkování odpadů jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6,5 MJ/kg, zákon ukládá od 1.1.2030.

OPATŘENÍ:

Odklonit objemné odpady do skládkování

- a) separace dřeva na sběrném dvoře a předání k recyklaci nebo spalování
- b) zřízením bazaru – v rámci provozu sběrného dvora, aby byla možnost u odpadů zejména nábytku odebrání funkčních použitelných věcí občany. Možnost čerpání dotací z Operačního programu Životní prostředí 2021-2027.

II. ZAJIŠTĚNÍ STABILITY SYSTÉMU NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Základní systém nakládání s odpady by měla obec zajišťovat ve vlastní režii, zejména na vlastních pozemcích z důvodu zajištění stability systému, snížení nákladovosti a kontroly nad produkcí a evidencí. Jednou ze základních složek systému nakládání s odpady je provoz sběrného dvora.

Vybudování vlastního SD je pro obec důležité zejména z níže uvedených důvodů:

- a) Stabilita provozu - pokud provoz SD zajišťuje třetí osoba na základě smlouvy, může tuto smlouvu kdykoli ukončit a město zůstane bez sběrného dvora. V případě provozu SD Vrchlabí se jedná o pozemky, které nejsou ani ve vlastnictví provozovatele Marius Pedersen a.s., ale tato společnost si je pronajímá od společnosti Společnost Horní Labe a.s. a Trčka Aleš. Dle vyjádření provozovatele SD, došlo k výraznému navýšení nájemného ze strany pana Tčky a to se od roku 2024 projeví ve zvýšení nájemného placeného městem.
- b) Úspora nákladů za pronájem. Za dobu provozu SD od roku 2013, zaplatilo město Vrchlabí za pronájem plochy cca 800 tis. Kč.
- c) Provoz ve vlastní režii – možnost zřízení bazaru (funkční věci odevzdané občany na SD je možné nabídnout k odebrání jiným občanům). Nové nároky legislativy přináší potřebu zajištění místa pro separaci dřeva. Pro město je optimální zajistit na svých pozemcích provoz, který by pokryl potřeby pro nakládání s nebezpečnými odpady, objemnými, dřeva, zpětných odběrů, bazaru a poř. dalších provozů, které zajistí funkční a finančně udržitelný systém nakládání s odpady od občanů obce, jejichž je město původcem.
- d) Vlastní kontrola nad evidencí a provozem.

Další oblastí nakládání s odpady je svoz odpadů, ve které není město soběstačné. Se vzrůstajícími požadavky legislativy na odklon od skládkování a s tím souvisejícím růstem nákladů, je zásadní věcí, aby vykazovaná množství odpadů odpovídala realitě. Nejpresnějším způsobem stanovení hmotnosti je svozová technika v váhou. Existují i dotační tituly na pořízení svozové techniky.

OPATŘENÍ

- 1. Vybudování sběrného dvora na pozemcích ve vlastnictví města.**
- 2. Modernizovat svozovou techniku s váhou za účelem zpřesnění zjišťování množství odpadů, aby obec platila za odpady, které skutečně vyprodukuje.**

III. OPTIMALIZACE VÝDAJU A PŘÍJMU:

Zásadní položkou bude do budoucna cena za odpady ukládané na skládku. Abychom dosáhli na slevu i v roce 2029, může být maximální produkce odpadů započítaná do dílčího základu 1 480, 8 t při stejném počtu obyvatel jako v roce 2020. Pokud budeme produkovat více odpadu, zaplatíme za každou skládkovanou tunu odpadu nad toto množství o 1350 Kč víc, než kdybychom měli produkci odpadů do 1480,8 t. Tedy v případě stejné produkce odpadů jako v roce 2020 (2600 t), bychom v roce 2029 zaplatili o 1 510 920 Kč více. Jako perspektivní i finančně se jeví recyklace dřeva, kterou je třeba rozvinout.

OPATŘENÍ:

- 1. Odklon od skládkování - opatřeními viz výše**
- 2. Provoz sběrného dvora na pozemcích ve vlastnictví města**